

Ми не бажаємо війни!

Хай над містами і нивами Сіє сонце з вишини, Щоб ми росли щасливими!

Від тоді, як проgrimіли переможні салюти, народилися нові покоління людей, які не чули посвисту куль, виття бомб, не бачили зруйнованих міст і сіл, сплюндрованих родючих нив.

Й чим далі відходять грізні роки Другої світової війни, тим величнішим постає немеркнучий подвиг народу, його Збройних Сил, які здобули Перемогу над фашистською Німеччиною.

Війна принесла біль і страждання, смерть і втрати на наші землі. Воєнні дії на території України тривали з перших днів війни до 28 жовтня 1944 року, тобто 3 роки і 4 місяці. Рівненська область і наше місто Корець з перших днів війни опинилися у зоні бойових дій.

На фронтах Другої світової війни воювало 8 374 жителі Корецького району, 2 300 з яких полягли смертю хоробрих. Корець фашистам довелося брати двічі. Перший раз 4 липня 1941 року німецькі війська захопили місто, що загрожувало оточенням частинам 19 радянського мехкорпусу, які відступали за Новоград-Волинський укріплений район. Для того, щоб забезпечити нормальний відступ, потрібно було на деякий час знову оволодіти містом. Це вдалося, але не надовго. У ніч на 5 липня 1941 року командир 19 мехкорпусу генерал-майор Фекленко і комісар корпусу Колядін організували з відступаючих бійців боездатну військову одиницю і вибили німецькі частини з міста. Але вже 8 липня 1941 року радянські війська залишили Корець і його окупували фашисти.

Довгих 917 днів і ночей тривав період окупації в місті, протягом якого знущалися фашисти з мирного населення, знищували непокірних, грабували. У перші тижні окупації в Корці було розстріляно 300 осіб, головним чином, партійних радянських активістів. Частину території міста окупанти відвели під єврейське гетто. Загалом, за роки окупації в Корці німці розстріляли понад 8 000 жителів міста, 510 юнаків і дівчат вивезли на роботи до " третього рейху".

Багато з того, що було створено, гітлерівці знищили і пограбували. Зокрема, були зруйновані цукровий завод, промкомбінат, МТС, культурно-освітні заклади, 60 відсотків житлового фонду; в казарми перетворили семирічну школу; будинок культури, кінотеатр; знищили 800 селянських осель, зруйнували 25 сіл, а 3 - спалили вщент. З перших днів окупації почали боротьбу народні месники. В кінці 1942 року військовополонений Сергій

Захлебний створив у Корці підпільну патріотичну групу з 14 чоловік, члени якої вели агітаційну роботу серед населення; збирали розвідувальні дані. Згодом підпільники влилися у партизанський загін, що дислокувався у лісах сусідньої Житомирської області.

На цукровому заводі діяла підпільна група під керівництвом С. Зіненка, колишнього секретаря Збаражського райкому партії на Тернопільщині. Підпільники виводили з ладу обладнання підприємств, переправляли цукор в партизанські загони, збирали дані про ворога. В передмісті Зарів'я діяла підпільна комсомольська група на чолі з Аврамом Бистрицьким, яка переховувала 18 юнаків та дівчат. Вони вели антифашистську агітацію, розповсюджували листівки, проводили диверсійні акції та інше. 18 листопада 1943 року А. Бистрицького фашисти стратили.

Січень 1944 року був несхожим на зимові місяці. Свинцеві хмари сипали дрібним дощем вперемішку з колючим мокрим снігом. У таку погоду доводилося наступати воїнам 112-ї Рильсько-Коростенської Червонопрапорної орденів Суворова та Кутузова стрілецької дивізії під командуванням Героя Радянського Союзу генерал-майора О.В. Гладкова, що входила до складу 1-го Українського фронту під командуванням генерала армії М.Ф. Ватутіна.

12 січня 1944р Корець був повністю звільнений від окупантів. Визволяли Корець воїни 13-армії генерала Пухова, 416стрілецького полку під командуванням підполковника Чертмова. Безпосередню участь у бою за звільнення міста взяли розвідники під командуванням старшого сержанта М. М. Гордієнка, стрілецький батальйон старшого лейтенанта В.Г. Жука, батарея 76-міліметрових гармат старшого лейтенанта А.Л. Лук'янова та інших. У часі порівняно короткий, але жорстокий бій відзначився багатьма героїчними епізодами, коли мужність і безстрашність проявили рядові бійці, офіцери.

У боях на території району полягли смертю хоробрих 236 воїнів, в боях за Корець загинуло 59 воїнів. Їх імена викарбовано на гранітних плитах пам'ятників, споруджених у міському парку та на кладовищі. На їх честь у райцентрі і селах району встановлено 29 пам'ятників та обелісків.

Майбутні письменники брати Тур (П.Л.Рижей і Л.Д. Тубельський) 1 березня 1944 року в газеті " Червоний прапор" у кореспонденції " Місто - плаха" писали, що з п'яти тисяч мешканців Корця гітлерівці розстріляли 4 тисячі. Це тотальне винищення, що прирівнюється до трагедії Лідиче, Мценська. Маленьке містечко наполовину вціліло, але будівлі були мертвими без людей. Корець виглядав трагічніше, ніж міста, що зазнали найжорстокіших руйнувань. Вулиці були безлюдні. Фашисти позбавили оселі життя : знищено 4/5 їх мешканців.

В одній розповіді важко згадати всіх, хто віддав всі свої сили заради перемоги.

Хочемо зупинитися на долі двох людей : офіцера і рядового 1 -го Українського фронту, що пов'язаний з нашим містом.

Немало фронтових доріг пройшов колишній командир роти 416-го стрілецького полку 112-ї стрілецької дивізії. Іван Андрійович Макурін. З перших днів війни пішов він захищати Вітчизну від ворога, брав участь в обороні Москви, в боях на Курській дузі, визволяв Правобережну Україну.

В ніч на 12 січня 1944 року, виконуючи наказ командування, обхідним маневром капітан вивів воїнів на західну околицю Корця, маючи намір відрізати шлях відступу ворога. Фашистські патрулі, помітивши в сутінках наших піхотинців, гадали, що це прибуває підкріплення і не встигли вчинити організованого опору. Невдовзі розгорівся бій. В стані фашистів почалася паніка, безладна стрілянина. Кидаючи техніку, ворог намагався за всяку ціну вийти з-під удару, відірватися від радянських військ. У тому бою 12 гітлерівців захопив у полон І.А. Макурін разом із своїм ординарцем.

Народився Іван Андрійович Макурін 29 січня 1917 року в селі в селі Чусове Шалінського району Свердловської області. Батько, Макурін Андрій Данилович був робітником, лісорубом, мати, Макуріна Антоніна Семенівна, була домогосподаркою. Сім'я виховувала п'ять дітей. Дитинство було нелегким, довелося пережити голод 1921 року, ще в дитячі роки втратив двох старших братів Василя та Михайла і змушений був працювати, допомагати сім'ї.

Закінчивши семирічну школу, поступив у Пермську культосвітню школу у 1936 році . У 1938 році був призваний на службу в армію. В грудні 1940 року демобілізувався, а на початку 1941 року по спецнабору був направлений в місто у місто Свердловськ на службу в органи МВО. З перших днів Великої Вітчизняної війни - на фронті.

Після війни І.А. Макурін проживав у Свердловській області, в селі Шаля. Про своє дитинство, юність, воєнні будні, він описує в книзі " Тревожная молодость.

Вознюк Дем'ян Петрович народився 22 жовтня 1922 року на Житомирщині в селі Юрковщина Новоград-Волинського району. Після закінчення середньої школи у 1940 році опинився далеко від рідного села : з юридичного факультету Київського університету потрапив у військове училище зенітної артилерії міста Баку, за цільовим направленням, згідно Наказу Наркома Оборони.

1941 рік. Війна. Замість чотирьох років навчався в училищі лише рік: фронту потрібні були офіцери. Служив у 337 -й стрілецькій дивізії 623-го дивізіону в Астрахані й Сталінграді. У грудні 1941 року дивізія почала діяти в складі 6-ї армії Південно-Західного фронту. До червня 1943 року Вознюк Дем'ян

Петрович був заступником командира 418-ї батареї, а згодом - офіцером зв'язку штабу дивізії. Під час прориву з оточення під Харковом біля села Гусарівка офіцера контузило й поранило, потрапив до німецького полону.

Після втечі з полону був командиром третього партизанського загону бригади імені Яношика, яка брала участь у відомому словацькому національному повстанні.

Про бойовий шлях, партизанське минуле Вознюка Дем'яна Петровича свідчать нагороди: орден Вітчизняної війни I і II ступенів, орден Богдана Хмельницького III ступеня, "Партизан-інтернаціоналіст", удостоєний п'яти державних нагород і 18 медалей Чехії і Словаччини. В мирний час за педагогічну та громадську діяльність нагороджений орденами Леніна та "Знак Пошани", "За заслуги III ступеня", йому присвоєно почесне звання "Заслужений вчитель школи України". З 2001 року почесний голова Ради ветеранської організації Корецького району.

Друга доля - це доля розвідника 157 окремої розвідувальної роти 387 артилерійського полку I - Українського фронту, Новака Василя Сергійовича, жителя нашого міста.

Новак Василь Сергійович народився 2 серпня 1922 року в селі Косенів Ярунського району Житомирської обл. В 1928 році пішов в перший клас початкової школи в селі Косенів. З 1929 року навчався в Ярунській середній школі, яку закінчив у 1940 році. В 1940 році Василь Сергійович подав документи на навчання у Вищу морську медичну академію міста Ленінграда. У травні 1941 року поїхав на навчання, але почалася Велика Вітчизняна війна і всіх студентів відправили додому. Поки добирався до рідних місць, більша частина території України вже була окупована німецько-фашистськими загарбниками. Восени 1941 року німці почали вивозити молодь до Німеччини. Новака Василя також готували до відправки до Німеччини, але по дорозі він втік з ворожого ешелону і шляхом важких поневірянь знову дістався додому. Його спіймали і другий раз відправили на роботу до Німеччини. Знову втеча, цього разу діставшись додому, Василь Сергійович пішов разом з друзями в партизанський загін. Партизанський рух в Україні в цей час набрав великого розмаху, охопивши більшу частину території України.

З серпня 1941 року по січень 1944 року Новак був партизаном - розвідником другого партизанського Воронезького з'єднання на території Городницького району Житомирської області. Партизанський загін займався розвідкою, пошкодженням майна ворога, збором зброї, боєприпасів, інформації про дії ворога для більш великих загонів. Згодом боротьба з ворогом набирала все більшого розмаху. Радянські війська наступали по всьому фронту, наближалися

до рідних місць Новака. З товаришем він перейшов лінію фронту і вступив в регулярну армію.

З січня 1944 року по грудень 1946 року був розвідником 157 розвідувальної роти 387 артилерійського полку І Українського фронту. Війська І Українського фронту, де воював Новак, визволяли Рівненщину, Волинь, Львівщину, вийшли на територію Польщі.

В 1944 році Новак В.С. - учасник Бродівської і Львівсько-Сандомирської великомасштабних військових операцій. Під час боїв був поранений, нагороджений медаллю " За відвагу". Потім знову фронтові дороги по території Польщі, Німеччини.

В травні 1945 року, коли радянські війська ввійшли в Берлін, частина, в якій воював В.С. Новак, була повернута на столицю Чехословачії - Прагу. В той час Василь Сергійович був ад'ютантом при командирі розвідки корпусу.

Новак В.С. визволяв Прагу, за що був нагороджений медаллю " За визволення Праги". Після війни працював у Корці на цукровому заводі, в ремонтно-будівельній бригаді. Неодноразово зустрічався з учнями нашого училища, розповідав про події війни. Разом з дружиною виховав і виростив трьох дітей.

65 років віддаляють нас від воєнних подій. Ми схиляємо голови перед тими, хто захищав рідну землю, хто ціною власного життя, бойовими подвигами і ратною працею робив значний внесок у всенародну справу. Їх мужність і відвага, героїзм і нескореність духу є зразком для прийдешніх поколінь.

Лунають пам'яті людської дзвони !
Не згаснуть у серцях вони повік,
Медалі ваші, ордени, погони -
Тих днів пекельних - відчайдушний крик !
Струмує тепле сонячне проміння -
Хай буде мир на зболеній землі !
Простує гордо наше покоління
І линуть у безсмертя журавлі...

Взято з - <http://vpu-24korec.narod.ru/gort.htm>